

Bruxelles, 2 februarie 2026
(OR. en)

5929/26

**Dosar interinstituțional:
2025/0412 (NLE)**

ENV 85
CLIMA 43
SOC 47
ENER 42
ECOFIN 143
COMPET 137
RECH 37
EDUC 26
CULT 13

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	17 decembrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene

Subiect:	Propunere de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind noul Bauhaus european
----------	--

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 1027 final.

Anexă: COM(2025) 1027 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Strasbourg, 16.12.2025
COM(2025) 1027 final

2025/0412 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind noul Bauhaus european

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Noul Bauhaus european (NBE) urmărește să sprijine tranziția Europei către un viitor mai favorabil incluziunii și mai durabil, producând schimbări pozitive pe teren. NBE promovează durabilitatea, reziliența, estetica, incluziunea, accesibilitatea și prețurile accesibile printr-o abordare bazată pe dovezi, pe baza bogatului patrimoniu cultural și a diversității Europei¹, consolidând în același timp industriile și tehnologiile curate ale viitorului. După cum a anunțat în orientările sale politice pentru perioada 2025-2029, Comisia va dezvolta în continuare NBE și își va extinde comunitatea.

Atât Parlamentul European², cât și statele membre ale UE³ și-au arătat în mod constant sprijinul pentru NBE. Comitetul Economic și Social European⁴ și Comitetul European al Regiunilor⁵ au emis și ele avize favorabile cu privire la inițiativă. NBE a generat entuziasm la nivel local, cu o comunitate solidă, bazată pe membri, formată din aproape 2 000 de organizații locale și internaționale, de la entități fără scop lucrativ și entități culturale până la autorități publice și întreprinderi, influențând milioane de persoane.

Prezenta propunere de recomandare a Consiliului, precum și o comunicare a Comisiei privind NBE însoțesc Planul european privind locuințele la prețuri accesibile, alături de Strategia europeană pentru construcția de locuințe, și o revizuire a normelor privind ajutoarele de stat pentru serviciile de interes economic general (SIEG).

• Coerența cu dispozițiile de politică deja existente în domeniul de politică vizat

NBE conectează tranziția curată și competitivitatea durabilă la spațiile noastre de viață și la experiențele noastre și contribuie la realizarea mai multor inițiative, cum ar fi Pactul pentru o industrie curată, Agenda privind economia circulară, Strategia pentru reziliența în domeniul apei, Pactul european privind oceanul planetar și Strategia UE în domeniul bioeconomiei⁶. În plus, contribuie la punerea în aplicare a politicii de coeziune și la cadrul strategic al UE pentru cultură (Busola pentru cultură pentru Europa) și completează Agenda pentru orașe, Cadrul european integrat pentru reziliența la schimbările climatice, uniunea competențelor și Pilonul european al drepturilor sociale.

¹ Mai multe informații cu privire la valorile și principiile NBE sunt disponibile în [Busola NBE](#).

² A se vedea Rezoluția Parlamentului European din 14 septembrie 2022 referitoare la noul Bauhaus european, [2021/2255\(INI\)](#). În plus, Parlamentul European a sprijinit inițiativa printr-o acțiune pregătitoare („Platforma de gestionare a cunoștințelor din cadrul noului Bauhaus european”) și un proiect-pilot („Stimularea proiectelor locale și regionale de la nivel local și regional din cadrul noului Bauhaus european”).

³ Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european, [14534/21](#).

⁴ A se vedea <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/new-european-bauhaus>.

⁵ A se vedea <https://web.cor.europa.eu/ea/News/Pages/CoR-members-adopt-McCarthy's-opinion-on-the-New-European-Bauhaus.aspx>.

⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Un cadru strategic pentru o bioeconomie a UE competitivă și durabilă ([COM/2025/960](#)).

- **Coerența cu alte domenii de politică ale Uniunii**

Prin abordarea sa cu adevărat transdisciplinară, inovatoare și ascendentă, NBE **contribuie la mai multe priorități ale Comisiei.**

NBE promovează o **economie durabilă și competitivă** prin stimularea **decarbonizării în mediul construit, prin accelerarea tranziției către o energie curată și mai ieftină și prin promovarea proiectării circulare și a modelelor reziliente în diferite sectoare economice. De asemenea, încurajează inovarea și dezvoltarea competențelor pentru tranziția curată, inspirând practici durabile la nivel mondial, inclusiv pentru eforturile de reconstrucție ale Ucrainei.** NBE consolidează **modelul social european**, de exemplu prin abordarea accesibilității prețurilor locuințelor și prin îmbunătățirea **calității vieții noastre** și contribuie la protejarea patrimoniului cultural al Europei. Punând oamenii și părțile interesate în centrul schimbării prin participare și creare în comun, NBE promovează o cultură a creativității, a incluziunii și a dialogului care, în cele din urmă, consolidează **încrederea în procesele democratice** și în **valorile europene**, asigurându-se, de asemenea, că rezultatele obținute sunt adecvate realităților și cerințelor societății și ale părților interesate.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temeiul juridic**

Propunerea de recomandare a Consiliului se bazează pe articolul 292 din TFUE, care împuternicește Consiliul să adopte recomandări în urma unei propuneri din partea Comisiei. Deși inițiativa NBE în sine se bazează pe trei valori inseparabile – durabilitate, incluziune și estetică – prezenta recomandare se axează pe tranziția curată.

Articolul 192 din TFUE oferă cadrul legislativ pentru atingerea obiectivelor de mediu, fiind, de asemenea, aliniat la intenția NBE de a aduce Pactul verde european și Pactul pentru o industrie curată mai aproape de cetățeni. Accentul pus pe durabilitate este evident în întreaga recomandare, punând accentul pe practicile de construcție durabile, pe eficiența energetică și pe gestionarea resurselor. Aceste elemente reflectă obiectivele de mediu prezentate la articolul 191 din TFUE, sprijinind conservarea și îmbunătățirea calității mediului.

Deși NBE contribuie la diverse obiective ale Uniunii, inclusiv la incluziunea socială și la patrimoniul cultural, astfel cum se prevede la articolul 3 din TUE, accentul puternic pus pe durabilitate în cadrul tuturor elementelor cuprinse în prezenta recomandare găsește un temei juridic coerent la articolul 192 din TFUE. Această atenție acordată durabilității facilitează integrarea valorilor NBE în politica de mediu, oferind orientări fără caracter obligatoriu pentru a integra aceste principii la nivel național și local, promovând astfel obiectivele generale de mediu ale Uniunii într-un mod incluziv, care să țină seama de calitatea experienței cetățenilor.

- **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Propunerea este în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (3) din TUE, și respectă competența statelor membre. Provocările abordate de NBE (circularitatea, durabilitatea și inovarea pentru mediul construit; consolidarea capacității de acțiune a cetățenilor prin procese participative pentru a consolida cartiere democratice, favorabile incluziunii, accesibile și reziliente; și valorificarea puterii

transformatoare a educației, artelor și culturii pentru a stimula creativitatea și inovarea) se regăsesc la nivelul întregii UE și sunt interconectate.

Îndeplinirea acestor obiective depinde de facilitatorii transfrontalieri: o comunitate NBE pan-europeană și participarea la nivel local; coordonarea și guvernanta pe mai multe niveluri pentru a alinia acțiunile naționale, regionale și locale și pentru a permite învățarea *inter pares*, accesul la finanțare și investiții, inclusiv combinarea surselor UE, naționale și private, precum și o bază comună de cunoștințe și dovezi pentru a măsura impactul și a extinde bunele practici.

Prin urmare, o recomandare la nivelul UE este mai eficace decât o acțiune națională izolată, deoarece permite coordonarea, schimburi reciproc avantajoase și coerența politicilor în ceea ce privește realizarea de acțiuni viitoare în toate statele membre, cu respectarea deplină a subsidiarității și a contextelor naționale, beneficiind în același timp de sprijin la nivelul UE, de oportunități de finanțare și de învățare *inter pares*. Această inițiativă permite o coordonare și orientări fără caracter obligatoriu privind accelerarea integrării NBE în politici și instrumente de finanțare, învățarea *inter pares*, replicarea și investițiile. Astfel, ea ajută statele membre să atingă obiectivele mai rapid și mai eficient, respectându-și totodată pe deplin competențele și rolul autorităților regionale și locale. În conformitate cu principiul subsidiarității, NBE se bazează pe statele membre pentru a-și adapta abordările la sistemele lor de guvernanta și la realitățile teritoriale, asigurându-se că sprijinul la nivelul UE completează alegerile naționale și consolidează punerea în aplicare eficace pe teren.

Coordonarea și guvernanta pe mai multe niveluri a inițiativei NBE se axează pe punctele de contact naționale (PCN) ale NBE instituite de statele membre, care promovează o coordonare consolidată între nivelurile și sectoarele de guvernanta, precum și pe orientări coordonate la nivelul UE pentru a contribui la schimbul de bune practici și pentru a sprijini punerea în aplicare a NBE la nivel național și local.

- **Proportionalitatea**

Propunerea este în conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (4) din TUE. Nici conținutul, nici forma prezentei propuneri de recomandare a Consiliului nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor sale. Acțiunile propuse respectă practicile statelor membre și diversitatea sistemelor din întreaga UE. Orice angajamente ale statelor membre au un caracter voluntar și fiecare stat membru rămâne liber să decidă cu privire la abordarea pe care trebuie să o adopte pentru punerea lor în aplicare.

- **Alegerea instrumentului**

O recomandare a Consiliului (articolul 292 din TFUE) este instrumentul adecvat prin care Consiliul poate să îndemne la asumarea de angajamente voluntare, respectând competențele naționale și locale în mediul construit și oferind în același timp un cadru coerent la nivelul UE. Instrumentele mai prescriptive ar fi disproporționate în raport cu obiectivele de coordonare și facilitare și riscă să limiteze diversitatea contextelor naționale și locale. Prezenta propunere de recomandare a Consiliului este adoptată împreună cu o comunicare a Comisiei privind NBE, care încadrează contextul recomandării și rolul statelor membre în guvernanta NBE. Cu toate acestea, comunicarea în sine nu ar fi suficientă pentru a semnaliza rolul specific și important pe care îl au statele membre în viitoarele acțiuni NBE pentru a permite acțiuni cu adevărat transformatoare pe teren. Ca act juridic, deși nu are caracter obligatoriu, o recomandare a Consiliului semnalează angajamentul statelor membre față de

măsurile incluse și oferă o bază politică solidă pentru cooperarea în acest domeniu, respectând totodată pe deplin autoritatea statelor membre.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

• Consultarea cu părțile interesate

La 19 septembrie 2025 s-a lansat o cerere de contribuții, pentru a colecta feedback, atât cu privire la o comunicare a Comisiei, cât și cu privire la propunerea actuală de recomandare a Consiliului privind NBE. Cererea de contribuții a fost pusă la dispoziție în toate limbile oficiale ale UE pe site-ul „Exprimați-vă părerea”, pentru a ajunge la o gamă largă de părți interesate, și a primit în total 88 de contribuții din 24 de țări, 17 dintre acestea fiind state membre ale UE. Majoritatea contribuțiilor au fost prezentate de persoane fizice (21,5 %, atât cetățeni din UE, cât și din afara UE), urmate de organizații neguvernamentale (ONG-uri) (17 %) și de autorități publice, instituții academice/de cercetare și întreprinderi (toate cu 12,5 %).

Contribuțiile au subliniat necesitatea de a consolida capacitatea administrațiilor locale și a municipalităților prin cadre clare de sprijinire a consolidării capacităților și a proiectării participative. S-a acordat o atenție deosebită localităților mici din zonele rurale și periferice. Unele contribuții subliniază, de asemenea, că vizibilitatea și comunicarea pentru NBE ar putea fi îmbunătățite în continuare pentru ca NBE să devină mai accesibil și mai ușor de înțeles pentru public și autoritățile locale. Mulți respondenți solicită, de asemenea, consolidarea dimensiunii culturale și educaționale prin sprijinul acordat artiștilor, proiectanților și sectoarelor creative pentru a exprima și disemina valorile NBE. Majoritatea respondenților au confirmat că NBE ar trebui să acorde prioritate soluțiilor de locuințe la prețuri accesibile care sunt eficiente din punct de vedere energetic, reziliente la schimbările climatice și favorabile incluziunii sociale, încurajând în același timp renovarea, extinderea verticală și reutilizarea parcului imobiliar existent. Feedbackul recurent primit a fost acela de a integra criteriile de sănătate și bunăstare în proiectare și în politica urbană, de exemplu prin atenția mai mare acordată calității aerului din încăperi, ventilației și reducerii zgomotului. Contribuțiile multiple au evidențiat necesitatea unor spații verzi urbane și a integrării soluțiilor bazate pe natură în infrastructura urbană, cum ar fi pădurile de buzunar și acoperișurile și zidurile verzi. Mai mulți contribuitoari, în special din sectorul afacerilor, au sprijinit, de asemenea, promovarea materialelor de construcții bazate pe bioresurse, circulare și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, cum ar fi lemnul și ghipsul. Mai mulți respondenți, din partea organizațiilor societății civile, precum și a autorităților, au solicitat, de asemenea, integrarea și încorporarea valorilor și principiilor NBE în politicile urbane și de mediu ale UE și naționale. În final, mai mulți respondenți din partea autorităților publice și a organizațiilor de cercetare au subliniat necesitatea unor indicatori clari și a unor instrumente de evaluare pentru evaluarea eficacității proiectelor NBE.

Pe lângă cererea de contribuții, au avut loc mai multe consultări specifice cu:

- grupul de experți al Comisiei pentru Mecanismul pentru noul Bauhaus european (26 septembrie 2025);
- Rețeaua orașelor verzi (8 octombrie 2025);
- Comunitatea NBE (atelier online, 10 octombrie 2025);

- Banca Europeană de Investiții (BEI) și Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT);
- reprezentanți ai statelor membre, în special: punctele de contact național (PCN) pentru NBE, punctele de contact național pentru C&I din cadrul programului NBE Orizont Europa, Comitetul pentru programul strategic Orizont Europa, atașații de mediu, precum și autoritățile de management responsabile cu punerea în aplicare a NBE în cadrul politicii de coeziune (25 octombrie 2025, 5 noiembrie 2025 și trei sesiuni specifice de monitorizare în perioada 3-4 noiembrie 2025).

- **Evaluarea impactului**

Nu a fost efectuată o evaluare a impactului, dată fiind abordarea complementară față de inițiativele statelor membre, caracterul voluntar al activităților propuse și amploarea efectelor preconizate. Elaborarea propunerii s-a bazat pe colaborarea consecventă cu părțile interesate ca parte a unei abordări participative, pe consultarea statelor membre, pe consultarea publică și pe numeroase consultări specifice cu părțile interesate.

- **Drepturile fundamentale**

Propunerea de recomandare a Consiliului respectă drepturile fundamentale ale UE. Ea promovează principiile recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene⁷, în special protecția mediului, nediscriminarea, integrarea persoanelor cu handicap, educația și buna administrare.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Deși această inițiativă nu va necesita resurse suplimentare de la bugetul UE, măsurile din prezenta recomandare vor mobiliza surse de finanțare de la nivelul UE, de la nivel național și regional.

5. ALTE ELEMENTE

- **Explicarea dispozițiilor specifice ale propunerii**

Prezenta propunere subliniază rolul-cheie al statelor membre în ceea ce privește contribuția la inițiativa NBE, subliniind importanța eforturilor în direcția unor cartiere și comunități mai durabile, mai favorabile incluziunii și mai frumoase. De exemplu, prin promovarea unor practici de construcție circulare și favorabile climei, statele membre pot reduce în mod semnificativ impactul clădirilor asupra mediului, aliniindu-se la obiectivele de decarbonizare la nivelul UE. Încurajarea soluțiilor bazate pe comunitate și a proceselor participative consolidează democrația locală și capacitatea de acțiune a cetățenilor, îmbunătățind coeziunea socială și încrederea în instituțiile democratice.

Puterea transformatoare a educației, a artelor și a culturii este esențială pentru stimularea inovării și a durabilității. Prin integrarea valorilor NBE în inițiativele culturale și în sistemele de educație, statele membre pot cultiva o cultură a arhitecturii și a proiectării de calitate care rezonază cu comunitățile locale și le îmbogățește mediile de viață.

⁷ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO C 202, 7.6.2016, p. 389).

Consolidarea competențelor relevante pentru NBE prin programe de educație și formare specifice le oferă persoanelor expertiza necesară pentru a pune în aplicare în mod eficace practici durabile și pentru a dezvolta medii favorabile incluziunii care să fie accesibile persoanelor cu handicap și persoanelor în vârstă. Statele membre joacă un rol esențial în sprijinirea dezvoltării acestor competențe, asigurând pregătirea forței de muncă pentru viitor.

Creșterea gradului de conștientizare și extinderea comunității NBE promovează o implicare și o colaborare sporite, valorificând diverse perspective pentru a inova și a aborda provocările societale. Statele membre sunt încurajate să valorifice potențialul practicienilor cu experiență din cadrul NBE pentru a inspira noi proiecte și pentru a extinde impactul inițiativei.

Facilitarea accesului la finanțare și investiții este esențială pentru extinderea proiectelor NBE. Optimizarea oportunităților de finanțare existente permite proiectelor aliniate la NBE să realizeze îmbunătățiri concrete și transformatoare în cartiere și în comunitățile locale.

Schimbul de cunoștințe și replicarea proiectelor NBE de succes permit statelor membre să accelereze tranziția către cartiere durabile prin adoptarea unor planuri și bune practici dovedite. Această abordare bazată pe colaborare asigură învățarea continuă și adaptarea în diferite regiuni.

În cele din urmă, o guvernare eficientă pe mai multe niveluri, cu un rol central pentru punctele de contact naționale ale NBE, asigură acțiuni coordonate la nivel național, regional și local. Prin adoptarea guvernării transsectoriale și a cooperării internaționale, statele membre pot maximiza impactul NBE, contribuind la o viziune durabilă și, în sens mai larg, pozitivă asupra viitorului.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind noul Bauhaus european

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 292 și 192,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Noul Bauhaus european (NBE) urmărește să pună în aplicare tranziția curată și Pactul pentru o industrie curată prin proiecte concrete care îmbunătățesc viața de zi cu zi prin soluții care combină durabilitatea cu o bună proiectare, cu incluziunea, accesibilitatea și prețurile accesibile, consolidând inovarea în ecosistemele industriale pentru a debloca competitivitatea, respectând și promovând diversitatea locurilor, patrimoniul cultural și diversitatea culturală a Europei. Prin promovarea proceselor de creare în comun cu comunitățile locale, cu părțile interesate și cu întreprinderile, inițiativa promovează soluții adaptate la nevoile societății și sprijinite de o bază largă de cetățeni și care pot fi reproduse și extinse în contexte similare în întreaga UE.
- (2) În 2021, Comisia Europeană a adoptat o comunicare⁸ care prezintă conceptul și obiectivele NBE, ghidată de trei valori inseparabile (durabilitate, incluziune și estetică) și de trei principii (implicare pe mai multe niveluri, abordare participativă și transdisciplinaritate).
- (3) Atât Parlamentul European⁹, cât și statele membre ale UE¹⁰ și-au arătat în mod constant sprijinul pentru NBE. Comitetul Economic și Social European¹¹ și Comitetul European al Regiunilor¹² au emis și ele avize favorabile cu privire la inițiativă.
- (4) În cinci ani, NBE a creat o comunitate solidă, bazată pe membri¹³, formată din aproape 2 000 de organizații locale și internaționale, de la entități fără scop lucrativ și entități

⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Noul Bauhaus european, [COM\(2021\) 573](#).

⁹ A se vedea Rezoluția Parlamentului European din 14 septembrie 2022 referitoare la noul Bauhaus european, [2021/2255\(INI\)](#). În plus, Parlamentul European a sprijinit inițiativa printr-o acțiune pregătitoare („Platforma de gestionare a cunoștințelor din cadrul noului Bauhaus european”) și un proiect-pilot („Stimularea proiectelor locale și regionale de la nivel local și regional din cadrul noului Bauhaus european”).

¹⁰ A se vedea Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european, [14534/21](#).

¹¹ A se vedea <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/new-european-bauhaus>.

¹² A se vedea <https://web.cor.europa.eu/ea/News/Pages/CoR-members-adopt-McCarthy's-opinion-on-the-New-European-Bauhaus.aspx>.

¹³ A se vedea [Comunitatea este nucleul noului Bauhaus european – noul Bauhaus european](#).

culturale până la autorități publice și întreprinderi. Peste 700 de proiecte au fost deja sprijinite. În cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027, 1,4 miliarde EUR au fost alocate NBE. Cea mai mare parte a finanțării provine din politica de coeziune (peste 840 de milioane EUR) și din programul Orizont Europa (peste 530 de milioane EUR). Alte programe ale UE (LIFE, Programul privind piața unică, Europa digitală și COSME) contribuie cu aproximativ 26 de milioane EUR.

- (5) În orientările politice pentru Comisia Europeană pentru perioada 2024-2029¹⁴, NBE face parte din obiectivul general al Comisiei de „sprijinire a cetățenilor, de consolidare a societăților noastre și a modelului nostru social”, cu scopul de a reuni durabilitatea, incluziunea și prețurile accesibile, precum și creativitatea cu inovarea. Extinderea comunității NBE ar contribui la promovarea acestui obiectiv și la asigurarea faptului că părțile interesate relevante pot contribui în mod eficace.
- (6) Valorile și principiile NBE pot contribui la tranziția Europei către un viitor mai competitiv și mai durabil. Prin integrarea valorilor NBE în strategiile naționale și locale existente axate pe mediul construit, statele membre pot transforma tranziția curată și cea digitală în oportunități concrete pentru cetățenii și întreprinderile din întreaga Europă. Prin consolidarea inovării, a excelenței industriale și a competențelor, NBE poate contribui la crearea unor lanțuri valorice reziliente și a unor locuri de muncă de înaltă calitate în întreaga Europă, asigurându-se că tranziția curată consolidează competitivitatea Europei la nivel mondial. Cu toate acestea, această abordare integratoare este în prezent inegală la nivelul Uniunii, ceea ce duce la oportunități inegale pentru părțile interesate și autorități, în special la nivel local. Statele membre se pot baza pe bunele practici existente în materie de guvernare pe mai multe niveluri și transsectorială. Integrarea valorilor și principiilor NBE în toate politicile și instrumentele de finanțare relevante la nivel național, regional și local este necesară pentru a sprijini regenerarea transformatoare a cartierelor și pentru a consolida structura socială a acestora, precum și pentru a promova aceste valori și principii pentru mediul construit și sectoarele relevante.
- (7) Statele membre dispun de o serie de instrumente pentru a integra valorile și principiile NBE care promovează un mediu construit durabil, favorabil incluziunii, accesibil și la prețuri accesibile în planurile lor naționale de renovare a clădirilor, în planurile lor teritoriale pentru o tranziție justă, în planurile lor sociale pentru climă și în alte planuri și strategii naționale sau ale UE¹⁵. Acestea ar putea fi utilizate pentru a sprijini integrarea obiectivelor NBE, printr-o abordare integrată, și pentru a promova sinergii între diferite obiective, cum ar fi eficiența energetică și decarbonizarea, reziliența la schimbările climatice, reziliența în domeniul apei, accesibilitatea prețurilor, durabilitatea și accesibilitatea, în special în contextul regenerării cartierelor.
- (8) Există o oportunitate importantă pentru o utilizare mai eficientă a resurselor în mediul construit. În prezent, construcția, utilizarea și renovarea clădirilor necesită cantități semnificative de energie și resurse minerale, reprezentând 42 % din consumul total de energie, 35 % din emisiile de gaze cu efect de seră, 50 % din totalul extracției de materiale și 35 % din producția totală de deșeuri a UE¹⁶. Aceste activități contribuie, de asemenea, la consumul de apă și exacerbează poluarea aerului, a apei și a solului, poluarea fonică, utilizarea terenurilor, impermeabilizarea solului și extinderea urbană.

¹⁴ A se vedea [Prioritățile pentru perioada 2024-2029 - Comisia Europeană](#).

¹⁵ Cum ar fi contractele urbane privind clima (Misiunea „Orașe”), PAEDC (Convenția primarilor), planurile locale privind încălzirea și răcirea [Directiva (UE) 2023/1791].

¹⁶ A se vedea raportul AEM intitulat „[Addressing the environmental and climate footprint of buildings](#)” (Abordarea amprentei de mediu și climatice a clădirilor), 2024.

- (9) Pentru a-și atinge obiectivul de neutralitate climatică până în 2050, UE a adoptat mai multe acte juridice pentru a reduce amprenta de mediu și climatică a clădirilor pe parcursul întregului lor ciclu de viață. Ele sunt completate de o varietate de inițiative de politică fără caracter legislativ, de la metodologii și instrumente de calcul la căi specifice industriei, planuri, strategii și finanțare, inclusiv privind „Sprijinirea abordărilor bazate pe ciclul de viață pentru decarbonizarea clădirilor europene”, care urmează să fie publicate de Comisie în ianuarie 2026, cadrul comun al indicatorilor principali de durabilitate pentru clădirile de birouri și rezidențiale¹⁷ sau normele privind alinierea cheltuielilor bugetare ale UE la criteriile principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”¹⁸. Acestea și Strategia UE în domeniul bioeconomiei¹⁹ contribuie la depășirea barierelor din calea intrării pe piață și sprijină crearea de piețe-lider pentru materialele de construcții cu emisii scăzute de dioxid de carbon, circulare, curate și bazate pe bioresurse și pentru tehnologiile curate, sprijinind astfel modelele de afaceri durabile, ecosistemele industriale durabile și reziliente, locurile de muncă și crearea de valoare în UE.
- (10) Proiectele NBE consolidează avantajul competitiv și inovator al industriilor construcțiilor, apei și bioeconomiei prin crearea de prototipuri și extinderea tehnologiilor pentru o proiectare circulară decarbonizată și favorabilă naturii, prin optimizarea metodelor de construcție, prin abordarea standardelor și prin reducerea costurilor pentru a crea piețe pentru materiale inovatoare, sprijinind astfel o creștere eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, eficiență din punctul de vedere al costurilor și inovatoare, asigurând în același timp o utilizare durabilă a resurselor naturale limitate.
- (11) O utilizare mai eficientă a mediului construit – clădiri, peisaje urbane, spații publice, spații verzi – va sprijini adaptarea parcului imobiliar existent la nevoile oamenilor în ceea ce privește spațiul și accesibilitatea, respectând în același timp limitele planetare. Prioritizarea utilizării eficiente a spațiului construit prin renovare sau recondiționare²⁰ în detrimentul demolării și al construcțiilor noi, precum și noile practici sociale, reprezintă un potențial considerabil de reducere a amprente de mediu și climatice a parcului imobiliar²¹, de furnizare de locuințe durabile și la prețuri accesibile pentru toți, de încetinire a expansiunii urbane și a impermeabilizării solului, de promovare a coeziunii sociale și a acceptării, protejând în același timp patrimoniul cultural.
- (12) Comunitățile locale se află în prima linie a impactului negativ al pericolelor climatice și al degradării mediului, cum ar fi frecvența și intensitatea sporită a valurilor de căldură, a inundațiilor, a incendiilor forestiere sau a cutremurelor, care sunt exacerbate de interacțiunea cu alți factori, cum ar fi calitatea slabă a aerului, a apei și a solului sau impermeabilizarea solului. Între 2011 și 2021, s-a înregistrat o creștere de peste 935 000 de persoane în Europa care trăiesc în potențiale zone inundabile riverane²². În perioada

¹⁷ A se vedea [Nivelul \(Nivelurile\)](#).

¹⁸ A se vedea [Orientările tehnice legate de principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” pentru Fondul social pentru climă – Comisia Europeană și Regulamentul privind taxonomia UE și actele sale delegate](#) includ dispoziții care vizează reducerea amprente de mediu a clădirilor.

¹⁹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Un cadru strategic pentru o bioeconomie a UE competitivă și durabilă ([COM/2025/960](#)).

²⁰ „Recondiționarea” include modificări ale planului spațial sau ale funcției în vederea unei noi utilizări, care nu sunt, de regulă, acoperite de renovare, în conformitate cu [standardele stabilite de Comitetul European de Standardizare \(CEN\)](#).

²¹ Pe baza studiilor Comisiei: [Conversion of offices into affordable housing](#) (Convertirea birourilor în locuințe la prețuri accesibile), [Sufficiency in the built sector](#) (Suficiența în sectorul construcțiilor) și cu privire la o utilizare mai eficientă a parcului imobiliar (rezultate la mijlocul anului 2027).

²² A se vedea Raportul AEM [privind mediul în Europa](#), 2025.

2017-2019, în medie, 119 000 de persoane pe an din țările SEE și în Regatul Unit trăiau în zone evaluate ca fiind arse de incendii forestiere²³. Pentru a sprijini reziliența locală și pregătirea pentru situații de criză, standardele privind adaptarea clădirilor la schimbările climatice²⁴, precum și privind prevenirea inundațiilor și a incendiilor forestiere, zonele verzi și refacerea ecosistemelor urbane ar putea fi integrate în instrumentele de reglementare și financiare, precum și în cursurile de formare și educația conexe²⁵.

- (13) Infrastructurile „verzi-albastre” sunt esențiale pentru adaptarea la schimbările climatice, biodiversitate și sănătatea publică. Realocarea și reproiectarea spațiului public urban în conformitate cu valorile NBE pot fi sprijinite de concepte de mobilitate urbană integrată (de exemplu, SUMPS) care permit aceste transformări, menținând în același timp accesibilitatea la locuri de muncă, servicii și facilități. Străzile și spațiile publice permit interacțiunea socială, bunăstarea și acțiunile climatice, nefiind doar coridoare de tranzit.
- (14) Politicile UE includ măsuri și instrumente specifice pentru a proteja grupurile defavorizate, în special în ceea ce privește sărăcia energetică și sărăcia din perspectiva mobilității, poluarea aerului, accesul la apă potabilă curată și salubritatea. Proiectele NBE contribuie la echitatea în materie de mediu și climă, consolidând în același timp incluziunea socială, echitatea între generații, egalitatea de gen și prevenirea criminalității, inclusiv a violenței bazate pe gen.
- (15) Participarea este un principiu fundamental al NBE. Proiectele sale, finanțarea, instrumentele digitale și consolidarea capacităților sunt exemple bune de promovare, stimulare și sprijin pentru participare și pentru politicile și practicile democrației locale, în special în ceea ce privește proiectarea spațială și urbană și transformarea cartierelor.
- (16) Participarea la procesele de dezvoltare urbană reprezintă o oportunitate semnificativă atât pentru comunități, cât și pentru dezvoltatorii de proiecte. Implicarea reală a cetățenilor, inclusiv a celor care sunt săraci din punct de vedere energetic sau dezavantajați în alt mod, în conceperea și guvernarea proiectelor consolidează încrederea, menține responsabilitatea democratică și consolidează structura socială. O astfel de implicare, prin adunări ale cetățenilor și ateliere de proiectare în comun, ancorează proiectele în realitățile locale și previne tokenismul, promovând societăți reziliente și favorabile incluziunii. Pentru dezvoltatorii de proiecte, această participare din partea comunității și a părților interesate poate conduce la accelerarea proceselor de autorizare, la o punere în aplicare mai ușoară a proiectelor și, în cele din urmă, la acceptarea de către comunitate și la reducerea riscurilor.
- (17) Prin mobilizarea instrumentelor digitale, cum ar fi setul de instrumente al UE pentru gemenii digitali locali, modelele avansate de inteligență artificială (IA) pentru reconstrucție, registrele digitale ale clădirilor și auditurile digitale anterioare demolării, implicarea publicului în procesul decizional și în elaborarea politicilor devine mai transparentă, mai eficientă și mai reactivă. Consolidarea capacităților operaționale ale autorităților prin intermediul resurselor și platformelor existente, cum ar fi oportunitățile de învățare *inter pares* și sprijinul tehnic, asigură orientări și sprijin eficace în punerea în aplicare a valorilor și principiilor NBE, promovând soluții bazate pe comunitate și sporind reziliența societății.

²³ Idem.

²⁴ A se vedea [EU-level technical guidance on adapting buildings to climate change](#) (Orientări tehnice la nivelul UE privind adaptarea clădirilor la schimbările climatice).

²⁵ A se vedea [Manualul privind strategiile de înverzire urbană și planurile pentru natură](#) (2025).

- (18) Lipsa de competențe în sectorul construcțiilor, în special în ceea ce privește construcțiile circulare și durabile, reprezintă o problemă majoră pentru industria construcțiilor. În 2022, Comisia a lansat Academia NBE privind competențele pentru construcții durabile pentru a contribui la un efort mai amplu de accelerare a perfecționării și recalificării lucrătorilor din ecosistemul construcțiilor și pentru a sprijini tranziția sa către tehnologii curate. Comisia va extinde Academia NBE și o va dezvolta, astfel încât aceasta să devină infrastructura de bază pentru cunoaștere și cercetare, experimentare și inovare în condiții de siguranță și dezvoltarea competențelor. De asemenea, Academia NBE va oferi o legătură dinamică pentru a se asigura că toate cunoștințele produse în cadrul mecanismului NBE pentru C&I sunt canalizate către activități de calificare, consolidare a capacităților și inovare aplicată. Academia NBE va dezvolta un Accelerator de investiții NBE pentru a atrage și a facilita alocarea de finanțare privată și mixtă proiectelor NBE inovatoare.
- (19) Declarația de la Davos „Către o cultură a arhitecturii (Baukultur) de foarte bună calitate pentru Europa” recunoaște aspectele culturale ale conservării, planificării și construirii și a instituit o Baukultur (o cultură a arhitecturii) de înaltă calitate ca prioritate politică. Concluziile Consiliului privind cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european, adoptate la 29-30 noiembrie 2021 au invitat statele membre și Comisia să promoveze o abordare participativă bazată pe cultură și pe calitate a mediului construit și să aplice standarde de înaltă calitate în procesele de planificare, proiectare, construcție, conservare, restaurare, renovare și reutilizare adaptivă.
- (20) Proiectele NBE arată că integrarea artiștilor în mediile tehnologice și științifice declanșează colaborări de schimbare de paradigmă care să conducă la inovare și la rezultate concrete. Comunicarea Comisiei privind o Busolă pentru cultura Europei, adoptată la 12 noiembrie 2025, confirmă importanța promovării unei culturi comune a arhitecturii și a proiectării și a investițiilor într-un mediu de locuit de înaltă calitate pentru toți prin inițiative precum NBE. Deși rolul artiștilor și al profesioniștilor în domeniul culturii în calitate de factori ai schimbării și inovatori este esențial pentru a transpune și pune în aplicare valorile NBE pe teren, mobilizarea și accesul lor la finanțare sunt în continuare insuficiente, în special pentru micii jucători, pentru a valorifica pe deplin potențialul viziunilor și al abordărilor lor creative. Eliminarea compartimentării dintre sectoarele culturale și creative, precum și dintre artă, știință și tehnologie este, de asemenea, o provocare care trebuie abordată în continuare prin crearea și sprijinirea mai multor oportunități de colaborare transdisciplinară.
- (21) Începând din 2025, NBE are propriul instrument de finanțare ancorat în Orizont Europa, mecanismul NBE, conceput pentru a spori impactul, transparența și a simplifica accesul solicitanților. Mecanismul NBE funcționează până în 2027, oferind sprijin financiar și un cadru strategic pentru atingerea obiectivelor NBE. Foaia de parcurs a mecanismului NBE prezintă acțiunile și direcțiile strategice prevăzute pentru perioada 2025-2027²⁶. O componentă de cercetare și inovare este dotată cu un buget anual de aproximativ 120 de milioane EUR din programul Orizont Europa. Se preconizează că o componentă complementară de punere în aplicare, axată pe implementare și pe asistență tehnică, va mobiliza un nivel similar de investiții și va fi sprijinită de alte programe ale UE, precum și de statele membre și de surse private. Statele membre adoptă deja valorile

²⁶ Foaia de parcurs detaliază bugetul, guvernanta și măsurile-cheie și oferă orientări prin prezentarea modului în care Comisia, în strânsă colaborare cu statele membre și cu părțile interesate din cadrul NBE, va pune în aplicare mecanismul NBE.

și principiile NBE în programele lor de finanțare în diverse moduri, reflectând contextele lor unice, patrimoniul și spiritul lor comunitar. Toate statele membre au inclus NBE în cel puțin unul dintre programele lor din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027. Asigurarea unei finanțări durabile pentru NBE pe termen lung este vitală, în special în contextul tranziției către următorul CFM.

- (22) De asemenea, proiectele transformatoare trebuie să atragă finanțare privată. În 2024, au fost elaborate Orientările privind investițiile NBE pentru a ajuta investitorii să își alinieze proiectele la valorile și principiile NBE de transformare a mediului construit din Europa. Orientările au fost elaborate în strânsă cooperare între Comisia Europeană și Asistența comună în vederea sprijinirii proiectelor în regiunile europene (JASPERS). Cu sprijinul unui proiect-pilot al Parlamentului European²⁷ și pe baza experienței inițiativelor precum Serviciile de accelerare a dezvoltării întreprinderilor ale CEI – piața CEI și Platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont – Comisia va lansa un centru de consiliere, o platformă interactivă pentru a facilita stabilirea de contacte între proiectele mici care caută acces la finanțare și investitorii din economia socială, organizațiile filantropice și alți investitori privați și publici. De asemenea, taxonomia UE²⁸ îi ajută pe investitori să identifice proiectele de construcție și renovare durabile din punctul de vedere al mediului.
- (23) Busola NBE este cadrul orientativ²⁹ privind modul de aplicare practică a valorilor și principiilor NBE. S-a instituit un Centru NBE pentru rezultate și impact³⁰ pentru a colecta, analiza și distila lecțiile învățate, precum și instrumentele și cunoștințele generate de NBE. A fost dezvoltată o metodă de autoevaluare a NBE³¹ pentru dezvoltatorii de proiect și pentru factorii decizionali, pentru a facilita evaluarea de către aceștia a proiectului în ceea ce privește valorile NBE. De asemenea, Comisia va stabili indicatori-cheie de performanță (ICP) pentru măsurarea impactului transformățional al proiectelor NBE și va elabora o etichetă NBE pentru a spori vizibilitatea proiectelor NBE, pentru a sprijini statele membre în promovarea proiectelor și practicilor NBE și pentru a facilita integrarea pieței prin furnizarea unui cadru și a unor criterii standardizate în toate statele membre. Utilizarea coerentă a acestor instrumente de către statele membre ar reduce fragmentarea și ar promova consecvența în ceea ce privește punerea în aplicare, sporind competitivitatea în cadrul pieței interne, precum și diseminarea soluțiilor scalabile și reproductibile în întreaga Europă prin inspirarea transnațională și schimbul de bune practici.
- (24) Împreună cu comunitatea NBE, Comisia Europeană a dezvoltat structuri de sprijin care promovează implicarea și colaborarea. Birourile locale ale NBE sunt grupuri organizate în regim propriu, bazate pe realitatea zonei, formate din membri ai comunității NBE, care contribuie la punerea în aplicare a NBE în mediile locale. Laboratoarele NBE sunt „grupuri de reflecție și de acțiune” ale inițiativei, înființate de membrii Comunității

²⁷ „Stimularea proiectelor comunitare locale și regionale din cadrul noului Bauhaus european”.

²⁸ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

²⁹ A se vedea https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/use-compass_en.

³⁰ Pus în aplicare prin intermediul temei „HORIZON-MISS-2024-NEB-01-03: Înființarea unui centru al noului Bauhaus european pentru rezultate și impact” și acțiunea de monitorizare „Centrul NBE – Faza II: promovarea impactului, a gestionării cunoștințelor și a monitorizării rezultatelor”, cea mai recentă în Programul de lucru „principal” al programului Orizont Europa pentru perioada 2026-2027, anexa 13 – Mecanismul pentru noul Bauhaus european.

³¹ A se vedea https://new-european-bauhaus.europa.eu/tools-and-resources/neb-self-assessment-method_en.

pentru a crea, a realiza prototipuri și a testa în comun instrumentele și soluțiile. Sunt create noi laboratoare pentru a aborda problemele prioritare și va fi înființat un laborator NBE privind locuințele la prețuri accesibile pentru a colecta bune practici privind metode inovatoare, cum ar fi construcțiile în afara amplasamentului sau fabricația aditivă, densificarea și soluțiile locative pentru grupurile defavorizate sau adaptările inovatoare în materie de accesibilitate. Comisia Europeană va institui o Alianță europeană pentru locuințe ca centru de cooperare, învățare reciprocă și schimb de bune practici care să reunească toate nivelurile de guvernare. Această alianță va promova sinergiile cu practicienii NBE și cu membrii comunității NBE, inclusiv cu Laboratorul NBE privind locuințele.

- (25) Coordonarea și guvernarea pe mai multe niveluri a NBE au evoluat în paralel cu inițiativa în sine. În 2021, statele membre au înființat puncte de contact naționale (PCN) pentru a pune în aplicare NBE la nivel național și pentru a coordona domeniile relevante. Odată cu crearea mecanismului NBE, care este ancorat în programul Orizont Europa³², au fost instituite, de asemenea, puncte de contact naționale pentru C&I în cadrul NBE. Ambele rețele sunt esențiale pentru pregătirea și punerea în aplicare a mecanismului NBE, abordând împreună atât componentele sale de C&I, cât și pe cele de implementare. De asemenea, a fost creată o rețea dedicată sprijinirii autorităților de management care pun în aplicare NBE în cadrul politicii de coeziune³³. Cu toate acestea, este nevoie să se dezvolte mai multă coordonare și sinergii între diferitele rețele, pentru a asigura coerența și impactul.
- (26) NBE inspiră, de asemenea, țările terțe, iar mai multe colaborări internaționale pot încuraja schimburile de cunoștințe și de bune practici. Comisia și delegațiile UE din țările terțe cooperează pentru a promova abordarea NBE în afara UE, în special prin înființarea Centrelor Academiei NBE în afara UE. NBE a oferit în special sprijin pentru reconstrucția durabilă și favorabilă incluziunii a Ucrainei. Prin intermediul programelor UE precum LIFE, Orizont Europa și Interreg, NBE a permis proiecte precum renovarea circulară a clădirilor panelka din Cernigău, inițiativele de utilizare durabilă a terenurilor din cadrul programului Interreg pentru Regiunea Dunării și restaurarea urbană verde în bazinul Mării Negre. Laboratoarele și premiile NBE promovează inovarea și crearea în comun, inclusiv Școala viitorului pentru Ucraina și Laboratorul de infrastructură publică. Părțile interesate și autoritățile ucrainene au manifestat un interes tot mai mare pentru adoptarea unei abordări bazate pe NBE pentru inițiativele lor de reconstrucție și ar trebui depuse mai multe eforturi pentru a le sprijini. Sprijinul suplimentar din partea Comisiei și a statelor membre ale UE le-ar permite să își accelereze reconstrucția durabilă și favorabilă incluziunii, împreună cu comunitățile locale.
- (27) Comisia va monitoriza progresele înregistrate în ceea ce privește NBE prin intermediul reuniunilor periodice cu reprezentanții statelor membre, în special cu punctele naționale de contact pentru NBE. Comisia intenționează să sprijine statele membre în punerea în aplicare a NBE la nivel național și a anunțat acțiuni de sprijin și priorități

³² A se vedea [anexa 13](#) la Decizia de punere în aplicare a Comisiei privind finanțarea programului specific de implementare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și adoptarea programului de lucru pentru perioada 2025-2027 („programul de lucru pentru 2025”) și de modificare a Deciziei de punere în aplicare C(2022) 7550 privind adoptarea programului de lucru pentru perioada 2023-2024 în cadrul programului specific de implementare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și privind finanțarea acestuia [C(2025) 2779].

³³ Comunitatea NBE *inter pares* facilitează schimbul de bune practici și de cunoștințe privind NBE între autoritățile de management și alte organisme relevante: <https://futurium.ec.europa.eu/en/regio-peer-2-peer-communities/new-european-bauhaus>.

viitoare în comunicarea Comisiei adoptată la 16 decembrie 2025³⁴. NBE transpune aceste priorități în îmbunătățiri concrete ale vieții de zi cu zi, sprijinind o mai bună proiectare a cartierelor, medii mai sănătoase și spații publice mai favorabile incluziunii,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE

1. INTEGRAREA VALORILOR ȘI PRINCIPIILOR NBE

- (a) Se recomandă ca statele membre, la nivelurile adecvate de competență și cu respectarea principiului subsidiarității, **să integreze valorile și principiile noului Bauhaus european (NBE) în politicile și instrumentele lor de finanțare relevante** legate de cartiere și de mediul construit în general. Pe baza lecțiilor învățate din proiectele, inițiativele și structurile de guvernare de succes, statele membre sunt încurajate să adopte o abordare strategică a NBE la nivel național, local și regional, identificând toate politicile și instrumentele de finanțare relevante care pot sprijini integrarea NBE în statele lor membre, precum și actorii și rețelele relevante care ar trebui implicate;
- (b) Statele membre sunt încurajate să utilizeze și să promoveze instrumentele de sprijin furnizate prin intermediul Academiei NBE, precum și eticheta NBE pentru a încuraja transformarea la prețuri accesibile, durabilă și de înaltă calitate a mediului construit și a altor sectoare, în vederea promovării unei armonizări sporite a metodelor, practicilor și abordărilor inovatoare în întreaga Europă.

2. CREȘTEREA DURABILITĂȚII MEDIULUI CONSTRUIT

Se recomandă statelor membre:

- (a) să promoveze un mediu construit curat, circular, neutru din punct de vedere climatic și rezilient, eficient din punct de vedere energetic și al utilizării apei și, prin urmare, sprijinirea locuințelor durabile și la prețuri accesibile, prin:
 - (1) luarea în considerare a utilizării **achizițiilor publice pentru a promova** renovarea și construcția durabilă, circulară și echitabilă din punct de vedere social a clădirilor;
 - (2) aplicarea unei **abordări privind emisiile de dioxid de carbon pe durata întregului ciclu de viață în ceea ce privește construcția și renovarea clădirilor**, în conformitate cu orientările care urmează să fie furnizate de Comisie, măsuri de sprijin³⁵ pentru reducerea eficace a emisiilor de dioxid de carbon generate de sectorul construcțiilor pe durata întregului ciclu de viață,

³⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Noul Bauhaus european: de la viziune la punere în aplicare [COM(2025) 1026].

³⁵ A se vedea considerentul 11, de exemplu, pentru astfel de măsuri.

prin intermediul unui cadru și al unei metodologii armonizate la nivelul Uniunii³⁶;

- (3) în planurile lor naționale de renovare a clădirilor și în strategiile naționale, regionale și locale relevante referitoare la clădiri, prin prioritizarea **performanței energetice și în materie de apă, a prețurilor accesibile și a durabilității**, abordând în special gospodăriile defavorizate.
 - (4) promovarea faptului că noile clădiri, precum și cele care fac obiectul unor renovări majore, sunt proiectate și pregătite pentru **măsurarea și gestionarea inteligentă a apei și a energiei electrice** pentru a asigura economii de apă³⁷, precum și reducerea costurilor operaționale pentru clădiri și a posibilităților de încărcare a vehiculelor electrice;
 - (5) revizuirea modului în care stimulentele ar putea promova **reziliența în domeniul apei și utilizarea eficientă a apei** și asigurarea **utilizării circulare a resurselor** în continuare în mediul construit.
- (b) să dezvolte soluții pentru deblocarea potențialului neexploatat al unei **industrii a bioeconomiei competitive și durabile**, sprijinind acceptarea pe piață și adoptarea pe piață, precum și buna funcționare a pieței interne pentru crearea de locuri de muncă și creștere economică, în special pentru mediul construit și textile, astfel cum se prevede în Strategia UE în domeniul bioeconomiei.
- (1) revizuirea modului în care **piețele și taxele** oferă stimulente adecvate pentru producția și consumul durabile pentru a sprijini o trecere adecvată de la utilizarea materialelor bazate pe combustibili fosili la materiale circulare bazate pe bioresurse și resurse curate;
 - (2) evaluarea modului și a măsurii în care **achizițiile publice** sunt utilizate pentru a crea oportunități de piață pentru a sprijini construcțiile bazate pe bioresurse și tehnologiile și resursele curate, în conformitate cu eforturile în curs ale UE privind simplificarea și raționalizarea³⁸;
 - (3) identificarea și **abordarea barierelor de reglementare și a altor obstacole din calea intrării pe piață** a metodelor și materialelor de construcție inovatoare, cum ar fi materialele cu emisii scăzute de dioxid de carbon și materialele bazate pe bioresurse, construcțiile în afara amplasamentului și fabricația aditivă în construcții, precum și informarea Comisiei Europene cu privire la fragmentarea pieței cauzată de normele și interpretările naționale divergente și de normele UE contradictorii, prin intermediul Forumului autorităților europene de reglementare și al inovatorilor din domeniul bioeconomiei și al Forumului la nivel înalt privind construcțiile;
- (c) să prioritizeze și să stimuleze **o utilizare eficientă a mediului construit în deciziile de amenajare a teritoriului și de dezvoltare**, în vederea promovării locuințelor

³⁶ A se vedea Regulament delegat al Comisiei (UE) 2025/xxxx de modificare a anexei III la Directiva (UE) 2024/1275 privind cadrul Uniunii pentru calcularea la nivel național a potențialului de încălzire globală pe durata ciclului de viață. C(2025) 8723 - PE/2025/8966.

³⁷ În conformitate cu [Recomandarea Comisiei privind principiile directoare ale utilizării eficiente a apei înainte de toate](#).

³⁸ În contextul revizuirii în curs a directivelor UE privind achizițiile publice, o propunere legislativă este prevăzută pentru jumătatea anului 2026.

sociale și la prețuri accesibile, a prevenirii segregării spațiale și a promovării revitalizării cartierelor, inclusiv în zonele rurale, în special prin:

- (1) **cartografierea clădirilor vacante** și a adecvării acestora pentru măsuri de suficiență și punerea acestor informații la dispoziția autorităților competente și a actorilor din sectorul construcțiilor; stimularea transformării **clădirilor vacante** în locuințe la prețuri accesibile, durabile și de calitate, utilizând renovări, extinderi, recondiționări, schimbări de utilizare sau adaptarea spațiilor construite la nevoile în continuă evoluție ale gospodăriilor; explorarea potențialului insuficient utilizat în materie de locuințe în cartierele rurale prin măsuri de dezvoltare a accesibilității și conectivității lor;
 - (2) raționalizarea, simplificarea și accelerarea **procedurilor de zonare și de autorizare** a clădirilor, în special pentru renovarea, extinderea verticală și recondiționarea durabilă a clădirilor, care pot spori oferta de locuințe;
 - (3) facilitarea dezvoltării de **bune practici și planuri NBE**, cum ar fi cele privind locuințele reziliente, pe care Comisia le va dezvolta prin intermediul unui catalog digital;
- (d) să promoveze valorile și principiile NBE pentru a consolida pregătirea pentru situații de criză și reziliența cartierelor și a comunităților la riscurile pentru sănătate și la dezastrele naturale cauzate de schimbările climatice și de degradarea mediului, în special prin:
- (1) **integrarea sistematică a soluțiilor bazate pe natură, a refacerii naturii și a rezilienței în domeniul apei, a prevenirii dezastrelor și a crizelor și a pregătirii pentru acestea**, în special a măsurilor privind incendiile forestiere, apa, riscurile de inundații și gestionarea coronamentului urban, precum și privind redresarea durabilă a zonelor afectate **în proiectarea spațială**, precum și promovarea acestora prin consolidarea capacităților cu toate autoritățile competente și prin module de formare pentru diplomele și formarea profesională relevante;
 - (2) promovarea **evaluării distribuției spațiului verde urban** și a coronamentului în diferite orașe și localități, analizând modul în care dezvoltarea planificată viitoare va integra în mod activ spațiul verde urban în clădirile și infrastructura din diferite localități și regiuni și va contribui la atenuarea impactului schimbărilor climatice.
 - (3) promovarea **birourilor locale ale NBE în fața autorităților locale și actorilor relevanți pentru** a consolida reziliența cartierelor, a spori gradul de conștientizare al comunităților și a concepe în comun soluții conduse de comunitate, inclusiv prin **exploatarea instrumentelor digitale și științifice** – cum ar fi analiza bazată pe scenarii;
 - (4) consultarea părților interesate relevante, inclusiv a asigurătorilor, în vederea **revizuirii practicilor bazate pe principiul de „a reconstrui la fel”** pentru a reflecta condițiile climatice în schimbare;
 - (5) explorarea măsurilor din cadrul instrumentelor de finanțare pentru a contribui la atenuarea **impactului negativ asupra sănătății cauzat de schimbările climatice și de degradarea mediului**, inclusiv expunerea la căldură, poluarea aerului, zgomot și lipsa accesului la zone verzi, acordând o atenție deosebită expunerii disproporționate a populațiilor sensibile și a grupurilor defavorizate.

- (e) să stimuleze utilizarea soluțiilor digitale pentru circularitate și eficiență energetică pentru o tranziție curată competitivă, în special:
- (1) promovarea punerii în aplicare a unor instrumente precum **pașaportul digital al produsului**, certificatele de performanță energetică, autorizațiile de construcție digitale, registrele digitale ale clădirilor, auditurile digitale anterioare demolării și alte soluții digitale pentru urmărirea ciclului de viață al carbonului și promovarea infrastructurilor și instrumentelor digitale comune care sprijină **luarea deciziilor bazate pe date, planificarea urbană inteligentă, energia, mobilitatea și gestionarea apei**, în sinergie cu programul de politică privind deceniul digital;
 - (2) promovarea principiului „**digital încă din momentul conceperii**”, care include **accesibilitatea, interoperabilitatea, TIC eficiente din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al consumului de apă în planificarea urbană**, sprijinind, de asemenea, simplificarea prin intermediul unui set de instrumente digitale cu autorizare bazată pe modele, respectarea normelor ca cod și raportarea unică.

3. CONSOLIDAREA PARTICIPĂRII, A DEMOCRAȚIEI LOCALE ȘI A INSTRUMENTELOR DIGITALE DE PROIECTARE ÎN COMUN ÎN DEZVOLTAREA URBANĂ ȘI A CARTIERELOR DURABILE

Se recomandă statelor membre:

- (a) să se bazeze pe Centrul NBE în ceea ce privește rezultatele și impactul³⁹ pentru a integra treptat rezultatele proiectelor NBE în **perspectivele utilizatorilor în proiectarea spațială și/sau transformarea spațiilor publice** și pentru a sprijini și a promova **comunitățile conștiente de nevoile în materie de energie și apă, renovarea condusă de cetățeni și inițiativele de partajare a energiei curate**, consolidând capacitatea de acțiune a actorilor locali și promovând soluții favorabile incluziunii și bazate pe comunitate;
- (b) să promoveze proiectele și practicile de politică NBE pentru consolidarea democrației locale, a incluziunii și a participării la planificarea urbană și la dezvoltarea cartierelor, prin sprijinirea abordărilor inovatoare în ceea ce privește implicarea comunității la nivel de cartiere, contribuind astfel la punerea în aplicare a scutului pentru democrație pe teren;
- (c) să se consulte cu **persoanele cu handicap și cu persoanele în vârstă** și să le implice pe acestea, pentru a sprijini o viață independentă și incluziunea în comunitate, precum și soluții accesibile din faza de proiectare;
- (d) să promoveze implicarea semnificativă a **femeilor** și integrarea unei **abordări care ia în considerare dimensiunea de gen** în proiectarea și dezvoltarea spațiilor publice și a cartierelor, cu scopul de a crea medii sigure și favorabile incluziunii;
- (e) să consolideze capacitățile operaționale ale autorităților relevante de a oferi orientări și sprijin eficace pentru a învăța despre valorile și principiile NBE, despre modul de

³⁹ Pus în aplicare prin intermediul temei „HORIZON-MISS-2024-NEB-01-03: Înființarea unui centru al noului Bauhaus european pentru rezultate și impact” și acțiunea de monitorizare „Centrul NBE – Faza II: promovarea impactului, a gestionării cunoștințelor și a monitorizării rezultatelor”, cea mai recentă în Programul de lucru „principal” al programului Orizont Europa pentru perioada 2026-2027, anexa 13 – Mecanismul pentru noul Bauhaus european.

utilizare a instrumentelor NBE și despre orientările privind instrumentele de finanțare ale NBE. În acest scop, să utilizeze oportunitățile existente oferite de Comisia Europeană, cum ar fi:

- (1) **setul de instrumente al UE pentru gemenii digitali locali și soluțiile „digitale locale pentru reconstrucție”**;
- (2) instrumentul de sprijin tehnic (IST)⁴⁰;
- (3) **schimbul de cooperare în domeniul administrației publice (*Public Administration Cooperation Exchange – PACE*)**⁴¹;
- (4) oportunități de învățare *inter pares* oferite de:
 - politica de coeziune, în special în cadrul **comunității NBE REGIO P2P**, pentru a face schimb de bune practici și de cunoștințe cu privire la NBE între autoritățile de management și alte organisme relevante și pentru a încuraja investiții suplimentare în NBE în cadrul programelor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027;
 - **componenta de consolidare a capacităților a Inițiativei europene privind dezvoltarea urbană**, care sprijină atât orașele, cât și autoritățile de management în integrarea valorilor și principiilor NBE în strategiile de dezvoltare urbană durabilă;
 - acțiunea „Contribuția la punerea în aplicare a mecanismului NBE cu sprijinul noului Bauhaus european C&I și al punctelor de contact naționale din cadrul noului Bauhaus european din cadrul programului **Orizont Europa**”⁴²;
 - **Centrul de competențe al UE privind democrația participativă și deliberativă**⁴³ și rețeaua sa conexă de centre naționale de referință.

4. VALORIFICAREA PUTERII TRANSFORMATOARE A EDUCAȚIEI, ARTELOR ȘI CULTURII PENTRU TRANZIȚIA CURATĂ

Se recomandă statelor membre:

- (a) să recunoască și să **sprijine participarea culturală și contribuția artiștilor, a profesioniștilor din sectorul creativ și a experimentelor bazate pe cultură** ca motor al inovării, al dezvoltării locale și al gândirii neconvenționale pentru a stimula tranziția curată (în conformitate cu **Busola pentru cultură pentru Europa**) și să promoveze mai bine oportunitățile NBE în rândul sectoarelor culturale și creative;
- (b) să sprijine propunerea Comisiei de **consolidare a capitalelor europene ale culturii** într-un mod care să creeze sinergii cu valorile și principiile noului Bauhaus european. Să pună în aplicare pe deplin angajamentele din **Declarația de la Davos** din 2018, „Către o Baukultur de înaltă calitate pentru Europa”⁴⁴ pentru a include aspectele

⁴⁰ A se vedea [Instrumentul de sprijin tehnic \(IST\)](#).

⁴¹ A se vedea [STI 2026 – PACE – Schimb de cooperare în domeniul administrației publice – Sprijin pentru reforme](#).

⁴² Programul de lucru „principal” pentru perioada 2026-2027 al programului Orizont Europa, anexa 13 – Mecanismul pentru noul Bauhaus european.

⁴³ [Centrul UE de competențe privind democrația participativă și deliberativă](#).

⁴⁴ A se vedea <https://davosdeclaration2018.ch/en/>.

culturale ale conservării, planificării și construirii în strategiile naționale corespunzătoare. Să dea curs concluziilor din 2021 ale Consiliului privind „cultura, arhitectura de înaltă calitate și mediul construit ca elemente-cheie ale inițiativei Noul Bauhaus european” prin **integrarea valorilor și principiilor NBE în politicile naționale care reglementează arhitectura și mediul construit**;

- (c) **să promoveze și, dacă este necesar, să recupereze cunoștințele și competențele tradiționale în domeniul meșteșugăresc**, în special în ceea ce privește valorificarea clădirilor de patrimoniu cultural, și să inspire inovații care pot conecta tehnologiile trecute și actuale și pot implica sectoarele culturale și creative;
- (d) să promoveze **traseul NBE în cadrul DiscoverEU**;
- (e) să sprijine **programele educaționale și programele de învățământ care integrează valorile și principiile NBE** în școli și în instituțiile de învățământ superior.

5. ÎMBUNĂTĂȚIREA CUNOȘTINTELOR, A CAPACITĂȚILOR DE INOVARE ȘI A COMPETENȚELOR PRIN INTERMEDIUL INSTRUMENTELOR ȘI INIȚIATIVELOR ACADEMIEI NBE

Statele membre sunt încurajate:

- (a) să promoveze și să **faciliteze adoptarea cunoștințelor, a instrumentelor de inovare și a programelor de educație și formare dezvoltate prin intermediul Academiei NBE** pentru a sprijini tranziția către un ecosistem durabil al construcțiilor și soluții curate, precum și să instituie noi Centre ale Academiei NBE și să le extindă pe cele existente, în vederea dezvoltării prezenței centrelor în toate statele membre;
- (b) să promoveze **colaborarea în materie de cercetare în cadrul NBE între studenți din diverse domenii relevante pentru mediile construite și naturale, inclusiv arhitectura, ingineria și planificarea**;
- (c) să sprijine Comisia în **cartografierea proiectelor NBE puse în aplicare prin diferite instrumente de finanțare ale UE, naționale sau regionale** – inclusiv a celor care fac obiectul gestiunii partajate – și în schimbul de bune practici și să sprijine Comisia în **elaborarea indicatorilor-cheie de performanță** pentru măsurarea impactului transformațional al proiectelor NBE și a beneficiilor acestora pentru creștere durabilă și prosperitate și să îi integreze, după caz, în politicile și activitățile lor;
- (d) să integreze valorile și principiile NBE în elaborarea și punerea în aplicare a **strategiilor naționale și regionale** care abordează lacunele în materie de competențe, precum și în parteneriatele la scară largă și regionale în materie de competențe din cadrul Pactului privind competențele, în special în Parteneriatul la scară largă în domeniul construcțiilor;
- (e) să sprijine și să promoveze **educația și formarea profesională (EFP) relevante pentru NBE, precum și programele de recalificare și perfecționare**, în special cele dezvoltate prin intermediul EIT și Erasmus +.

6. CREȘTEREA GRADULUI DE CONȘTIENTIZARE ȘI DE IMPLICARE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE NBE ȘI COMUNITATEA SA

Statele membre sunt încurajate:

- (a) să sprijine proiectele care vor primi o **etichetă NBE** care urmează să fie dezvoltată și testată de Comisia Europeană, inclusiv prin servicii de consiliere, prin asigurarea vizibilității și facilitarea accesului la finanțare și prin recunoașterea etichetei NBE drept criteriu de calitate în cadrul programelor de finanțare și al cererilor de propuneri;
- (b) să sprijine Comisia în eforturile sale de **extindere și diversificare a comunității NBE** și să colaboreze cu membrii comunității NBE din țara lor pentru a **înțelege și a sprijini nevoile și propunerile lor**, pentru a crea sinergii, inclusiv cu activitățile naționale și regionale relevante, inclusiv prin creșterea gradului de **conștientizare cu privire la inițiativa NBE** și la oportunitățile acesteia pentru mediul academic, profesioniști, industrie, societatea civilă și autoritățile publice;
- (c) **să dezvolte, acolo unde este posibil, premii naționale NBE** sau categorii NBE în cadrul premiilor naționale relevante, în sinergie cu premiile NBE ale UE;
- (d) să crească gradul de conștientizare și încurajarea participării părților interesate relevante din statele membre la **Festivalul bienal al NBE** și asigurarea organizării de **evenimente-satelit naționale, regionale sau locale în toate statele membre**.

7. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA FINANȚARE ȘI INVESTIȚII

Statele membre sunt încurajate:

- (a) **să exploateze oportunitățile de finanțare oferite de mecanismul NBE** atât pentru componentele sale de C&I, cât și pentru cele de implementare, prin creșterea gradului de conștientizare în rândul tuturor părților interesate relevante și al potențialilor beneficiari, prin sprijinirea participării acestora și prin furnizarea de feedback Comisiei cu privire la modalitățile de îmbunătățire a mecanismului. Să asigure finanțarea pe termen lung, inclusiv în următorul CFM;
- (b) **să îndeplinească angajamentele de punere în aplicare a NBE în programele politicii de coeziune**, prin lansarea unor cereri concrete de propuneri pentru punerea în aplicare a NBE în domeniile de politică relevante, în conformitate cu recenta evaluare la jumătatea perioadei, inclusiv prin maximizarea investițiilor private prin intermediul instrumentului financiar al modelului de dezvoltare teritorială al NBE (MDT NBE); să exploateze programele politicii de coeziune, în special pentru a **dezvolta un program-pilot emblematic NBE în fiecare stat membru**.

8. ASIGURAREA UNEI GUVERNANȚE EFICACE PE MAI MULTE NIVELURI A NBE ȘI A UNUI ROL CENTRAL AL PUNCTELOR DE CONTACT NAȚIONALE ALE NBE

Se recomandă statelor membre:

- (a) să recunoască și să promoveze **rolul central de coordonare al punctelor de contact naționale (PCN) ale NBE** în guvernanta NBE la nivel național, precum și să sprijine capacitatea acestora, inclusiv în sinergie cu viitoarea Alianță a UE pentru locuințe, pentru a asigura coerența și integrarea abordării NBE. Să clarifice, împreună cu Comisia, definiția sarcinilor principale pentru punctele de contact naționale ale NBE și să definească rolurile suplimentare specifice fiecărei țări, dacă este necesar. Să găzduiască o reuniune între punctele de contact naționale ale NBE în timpul fiecărei președinții a Consiliului UE, în asociere cu adunările relevante;
- (b) să asigure o **guvernanta transsectorială și pe mai multe niveluri pentru NBE la nivel național**, pe baza bunelor practici existente, prin **coordonarea și integrarea**

valorilor și principiilor NBE în planificarea și punerea în aplicare a inițiativelor de finanțare și de politică relevante pentru NBE. să faciliteze **coordonarea și colaborarea dintre punctele naționale de contact pentru NBE și alte rețele relevante**, în special între punctele naționale de contact pentru C&I ale NBE din cadrul programului Orizont Europa și autoritățile de management pentru politica de coeziune;

- (c) să promoveze **abordarea și instrumentele NBE în schimburile lor internaționale relevante** cu țările terțe. Să sprijine, în special, **reconstrucția durabilă și favorabilă incluziunii a Ucrainei** prin proiecte-pilot și proiecte demonstrative – de exemplu pentru școli, spații publice, protecția patrimoniului cultural și reconstrucția circulară –, crearea și schimbul de cunoștințe, precum și consolidarea viitorului Centru al Academiei NBE din Ucraina în calitate de centru de competență și sprijin pentru părțile interesate și autoritățile locale pentru consolidarea capacităților și schimbul de soluții inovatoare reproductibile.

Adoptată la Strasbourg,

*Pentru Consiliu,
Președintele*